

Patientinformation - Oral Lichen Planus

Det här är en av de vanligast förekommande förändringarna i munnens slemhinna. Cirka 1% av den svenska befolkningen drabbas av Oral Lichen Planus (OLP) och på vår klinik utreder vi och behandlar många patienter med detta tillstånd årligen.

OLP är en kronisk inflammation i slemhinnan som kan ge betydande obehag när man äter syrliga födoämnen, starkt kryddad mat, hårdtuggad föda eller då man dricker något varmt. Även tandborstning och tandkräm kan ge upphov till besvär i form av sveda och smärta. Symtomen orsakas av att slemhinnan vid OLP ibland kan bli uttunnad och därmed känsligare. I munslemhinnan kan man se vita stråk som i bilden längst ner, vita plack-liknande områden, rodnade områden som i bilden nedan och såriga områden. Det kan vara olika från person till person och även förändras över tid hos samma individ.

Trots att OLP har varit känd i mer än hundra år vet man inte säkert vad som är orsaken till förändringen. Man känner dock till att kroppens försvarsceller är engagerade och att dessa av någon anledning riktar sig mot slemhinnans vävnader. Förändringen är inte smittsam. Det finns ingen känd koppling till födoämnen eller allergier.

Rodnad i tandköttet vid OLP

Eftersom orsaken till OLP är okänd, finns det ännu inte någon medicin som botar förändringen. De patienter som har besvär från sina förändringar kan dock erbjudas behandling som lindrar, eller helt tar bort symtomen. Den vanligaste behandlingen utgörs av en kortisonlösning, som sköljs runt i munnen och spottas ut. Det är patientens symptom som avgör, om det är motiverat att sätta in kortisonbehandlingen eller ej. Det kan även bli aktuellt med hygienistbehandling då vi vet att en optimerad munhygien kan minska symtomen. I vissa fall kan det även vara aktuellt att ta bort någon tand för att underlätta tandborstning om OLP är särskilt besvärligt på någon särskild plats i munslemhinnan. OLP kan spontant försvinna, vanligtvis med ålder, men det är omöjligt att förutsäga hur förändringen kommer att utvecklas hos den enskilda patienten. I svårare fall kan det vara aktuellt att remittera patienten vidare till en hudläkare för bedömning.

Det finns en mycket liten risk att OLP kan ändra karaktär och på sikt övergå i en tumörförändring. Förändringen bör därför kontrolleras av tandläkare med jämna mellanrum oavsett om den orsakar besvär eller ej. Vanligtvis kontrollerar tandläkaren förändringen mer regelbundet under den första tiden och därefter sker kontroller i samband med ordinarie årsundersökning. Kontrollintervallet anpassas helt efter varje enskild individ beroende på det kliniska utseendet och graden av symptom. Som patient är man också välkommen att höra av sig till kliniken om man skulle få ökade besvär mellan kontrollbesöken.

Kindslemhinna med typiskt utseende för OLP

Lichen kan även förekomma på huden och benämns då "Lichen ruber planus". Hudförändringarna ger ofta klåda och ses som plana, blåskimrande, lätt fjällande fläckar som kan variera i storlek. Förändringar kan ibland även ses på naglarna, i skalpen och genitalt.